ეროვნული ბიბლიოთეკა

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის XXVII ყრილობა

1986 წლის 5 მარტს საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის XXVII ყრილობა მუშაობას განაგრძობდა.

დილის სხდომაზე „სსრ კავშირის ეკონომიკური და სოციალური განვითარების 1986-1990 წლებისა და 2000 წლამდე პერიოდის ძირითად მიმართულებათა შესახებ“ მოხსენების გამო გამართული კამათში გამოვიდა ამხანაგი ვ. ნ. სპაფლევი — ყაზახეთის კომპარტიის კომიტეტის სალიტ კომბინატის პირველი მდივანი.

შემდეგ ყრილობას მიესალმა ამხანაგი ჯერმენ მაკლინანი — დიდი ბრიტანეთის კომუნისტური პარტიის გენერალური მდივანი.

შემდეგ კამათში გამოვიდნენ ამხანაგები ი. ვ. შაანენციანი — ნოვოლიპეცკის ი. ვ. ანდრიანოვის სახელობის მეტალურგიული კომბინატის დირექტორი, ვ. ი. სიჩკინოვი — სსკპ ცენტრალის საოლქო კომიტეტის პირველი მდივანი.

ამით კამათი მოხსენების გამო შეწყდა.

განხილულ საკითხზე დადგენილების პროექტის მოხსენებებისდა ყრილობის მიერ შექმნილი საბჭოთა კავშირის ეკონომიკური და სოციალური განვითარების 1986-1990 წლებისა და 2000 წლამდე პერიოდის ძირითად მიმართულებების შემოქმედებითი და ცხოველმყოფელებითი და ღრმა დადგენილებას ამ საკითხზე. ცნობად იღებენ ყრილობის სამდივნოს ანგარიშის ამხანაგებს ვ. ნ. ბორტაპოვი — გენერალური მდივანი, ა. პ. ბირიუკოვი, ა. თ. დუპარინი, ვ. ი. დოლგიხი, ე. ნ. ლიგაჩი, ვ. ვ. ზიმიანინი, ა. ნ. იაკოვლევი, ი. პ. ლიგაჩოვი, ვ. ა. მედვედევი, ვ. ა. ნიკოლოვი, ვ. ა. ქრაუჩჩუკასი.

პლენუმმა სსკპ ცენტრალურ კომიტეტთან არსებული პარტიული კონტროლის კომიტეტის თავმჯდომარედ დაამტკიცა ამხანაგი ვ. ნ. სოლოვიევი.

(სპუდნიკი).

საინფორმაციო ცნობა

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პლენუმის შესახებ

1986 წლის 6 მარტს გაიმართა საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის XXVII ყრილობის მიერ არჩეული სსკპ ცენტრალური კომიტეტის პლენუმი.

პლენუმმა ერთხმად აირჩია ამხანაგი ვ. ნ. ბორტაპოვი სსკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალურ მდივნად.

პლენუმმა აირჩია სსკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრად შემდეგნი:

პოლიტბიუროს წევრები ამხანაგები ვ. ნ. ბორტაპოვი, ა. პ. ბირიუკოვი, ვ. ი. დოლგიხი, ე. ნ. ლიგაჩი, ი. პ. ლიგაჩოვი, ვ. ა. მედვედევი, ვ. ა. ნიკოლოვი, ვ. ა. ქრაუჩჩუკასი.

პლენუმმა აირჩია სსკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრობის კანდიდატად ამხანაგები ვ. ი. ვორობიოვი, ვ. ა. დოლგიხი, ე. ნ. ლიგაჩოვი, ნ. ი. რიჟკოვი, ვ. ნ. სოლოვიევი, ე. ა. შევარდნაძე, ვ. ვ. ზიმიანინი, ვ. ი. ჩებრიკოვი.

პოლიტბიუროს წევრობის კანდიდატები ამხანაგები ვ. ნ. ბორტაპოვი, ვ. ა. ქრაუჩჩუკასი, ვ. ნ. სოლოვიევი, ვ. ი. ვორობიოვი, ვ. ა. ნიკოლოვი, ვ. ა. ქრაუჩჩუკასი.

პლენუმმა აირჩია სსკპ ცენტრალური კომიტეტის მდივნად ამხანაგები ვ. ი. ვორობიოვი, ვ. ა. დოლგიხი, ე. ნ. ლიგაჩოვი, ნ. ი. რიჟკოვი, ვ. ნ. სოლოვიევი, ე. ა. შევარდნაძე, ვ. ვ. ზიმიანინი, ვ. ი. ჩებრიკოვი.

პლენუმმა აირჩია სსკპ ცენტრალური კომიტეტის რევიზიონური კომისიის თავმჯდომარედ ამხანაგი ვ. ნ. ბორტაპოვი.

ცნობა სსკპ ცენტრალური კომიტეტის რევიზიონური კომისიის სხდომის შესახებ

1986 წლის 6 მარტს გაიმართა სსკპ ცენტრალური კომიტეტის რევიზიონური კომისიის სხდომა.

კომისიამ აირჩია სსკპ ცენტრალური კომიტეტის რევიზიონური კომისიის თავმჯდომარედ ამხანაგი ვ. ი. ვორობიოვი.

კომისიამ აირჩია სსკპ ცენტრალური კომიტეტის რევიზიონური კომისიის ბიუროს წევრებად ამხანაგების შემდეგნი: ი. ვ. შაანენციანი — თავმჯდომარის მოადგილე, ვ. თ. კონოვი, ა. ა. ლაბეცი, ვ. ი. ბალდენკო — სსკპ ცენტრალური კომიტეტის რევიზიონური კომისიის ბიუროს წევრები.

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

№ 47 (9138)

ლელო

8 მარტი, შაბათი, 1986 წ.

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოსთან არსებული ფიზიკური კულტურისა და სპორტის კომიტეტისა და პროფკავშირთა რესპუბლიკური საბჭოს ორგანო

ЛЕЛО Орган Комитета по физической культуре и спорту при Совете Министров ГССР и республиканского Совета профсоюзов

გაზეთი 1924 წლის 13 აპრილიდან ● ფასი 4 კაპ.

საბჭოთა ქალებს

ქვირფასო ქალებო!

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტი მხურვალედ და გულითადად ეთაყვანება ქალთა ხარისხოვრისო დღეს — 8 მარტს — მთელი მსოფლიოს მშრომელი ქალების ინტერნაციონალური სოლიდარობის დღეს!

ეს ერთ-ერთი ყველაზე საყოველთაო-სანალმო დღესასწაულია, რომელიც გაზაფხულისა და ბუნების ცხოველმყოფელი გაღვიძების პასპარეზე ერთად გვეწვევა ხოლმე. წელს იგი აღინიშნება პარტიის და ხალხის ცხოვრებაში ღირსშესანიშნავი პოლენის შემდეგ. ეს-ეს არის შუშაობა დაიწყო სსკპ XXVII ყრილობამ. მის გადაწყვეტილებებში განსაკუთრებული ადგილი ეთმობა ქალების პოლიტიკური, სოციალურ-ეკონომიკური და სულიერი განვითარების პრობლემებს. დასახულია ჩვენი შემდგომანი შრომებლობის დაჩქარების ყრცელი პროგრამა. პარტიის მეცადინეობა მიზნად ისახავს ეროვნულ-ეკონომიკის სამეცნიერო-ტექნიკური პროგრესის დაჩქარებას, ადამიანის ცხოვრების გაუმჯობესებას.

ყრილობის ხასიათით და მასშტაბით ჭეშმარიტად რევოლუციური გადაწყვეტილებების განხორციელება დამოკიდებულია მთელი ხალხის, ყოველი ადამიანის დაბადებულ შრომაზე და მნიშვნელოვანწილად ქალებზე. ჭკვიანი ქალები, თქვენს ინიციატივაზე, ენერგიაზე, შემოქმედებით მეცადინეობაზე. ლენინის სიტყვები, რომ მხოლოდ ქალის დაბადებით, მისი დაკვირვებისა და შეგნების დაბრმავით შეიძლება ახალი საზოგადოების შენებლობის განმტკიცება, დღესაც აქტუალურია. სსკპ ცენტრალურ კომიტეტს მტკიცედ სწამს, რომ თქვენი მარჯვე ხელები, მაძიებელი გონება, პოპიტერება, სიყვარე, გულხსმიერება კიდევ უფრო აქტიურად ემსახურება სოციალიზმის ხრულყოფის საქმეს. ამის საწინდარია საბჭოთა ქალების სახელოვანი რევოლუციური, ბრძოლილი და შრომითი მიღწევები კომუნისტური პარტიისა და სახელმწიფოს ისტორიის ყველა ეტაპზე.

ცნობილია საბჭოთა ქალების როლი ჩვენების პოლიტიკურ ცხოვრებაში. საბჭოების ყოველი მეორე დეპუტატი ქალია. ხუთ მილიონზე მეტი მშრომელი ქალია გაერთიანებული სსკპ რიგებში, 1852 მათგანი პარტიის XXVII ყრილობის დელეგატი იყო. კომუნისტური პარტია კვლავაც განუხრელად განაბორციელებს კურსს, რომელიც თვალსაზრისებს ქალების ფართოდ ჩაბმას სახელმწიფოო საქმეთა მართვაში, მრავალმხრივ საზოგადოებრივ მუშაობაში.

დღეს განსაკუთრებით გულთბილად მივმართავთ დედებს. ჩვენი საშობლოს ხვალინდელი დღე ითვით ოქნება ვაჟიშვილები და ქალიშვილები სიცოცხლისტვის საშობლოს შეგნებულ, პატრიოტან, შრომისმოყვარე მოქალაქეებად! გულთბილ მადლობას გიხდით დაუცხრომელი, ქედმაღლობელი დედური შრომისათვის!

სსკპ XXVII ყრილობის დოკუმენტებში ახასიათებს პარტიის მზარდი ზრუნვა ქალებისათვის, მათი შრომითა და ყოფა-ცხოვრების პირობების გაუმჯობესებისათვის, ბავშვების ოჯახებისათვის. დედათა და ბავშვთა დაცვა ჩვენში სახელმწიფო პოლიტიკა, სოციალისტური საზოგადოების ზნეობრივი კანონია.

დიდ მადლიერებას ოწვევს საბჭოთა ქალების ბრძოლა მშვიდობისათვის, ბირთვული ომის საშიროების წინააღმდეგ. სოციალიზმის ქვეყნების ქალებთან, ყველა კონტინენტის მშრომელ ქალებთან, კავშირურთიერთობის განმტკიცებით თქვენ აქტიურად უწყობთ ხელს სსკპ მშვიდობისმოყვარეულ საგარეო-პოლიტიკური კურსის განხორციელებას, რომელიც კიდევ უფრო განვითარდა პარტიის XXVII ყრილობაზე. საბჭოთა კავშირი ყოველ დღეს იბრძის, რათა არასოდეს ალარ განმეორდეს ომის ტრაგედია, რათა დედებს და შვილებს მუდამ მშვიდობიანი ცის ქვეშ იცხოვრონ. ამას ისახავს მიზნად უახლოესი 15 წლის მანძილზე პირთვული იარაღის ლიკვიდაციის შესახებ ახალი საბჭოთა წინადადებანი.

მიმდინარე წელი, რომელიც გაერთიანებული ერების ორგანიზაციამ მშვიდობის საერთაშორისო წლად გამოაცხადა, შეიძლება გახდეს უაღნური პირთვული ფეთქების დასასრულის დასაწყისი.

ძვირფასო ქალებო!

სულითა და გულით გისურვებთ თქვენ და თქვენს ოჯახებს განძრიელობას, ბედნიერებას, კეთილდღეობას! დღე ამქალების თქვენმა წარმატებებმა შრომაში, სწავლაში, შემოქმედებაში მუდამ გახარებულნი ყოფილიყავით შვილებისაგან!

დედება საბჭოთა ქალებს!

მშვიდობა სალამი მოიძე სოციალისტური ქვეყნების ქალებს!

გაუმარჯოს მთელი მსოფლიოს მშრომელი ქალების ერთიანობას და სოლიდარობას!

დღე მტკიცედმოლეს და მუკაოდეს ჩვენი საშობლო — საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირი!

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტი.

შემოდგომა არც ისე შორსაა

რეპორტი ცნობილია, თებერვლის მიწურულს შეეცადა ქალაქ მალიონში დამთავრდა მოკრაკუე ქალთა მსოფლიო პირველობის პრეტენდენტობა მატჩ-ტურნირი. მსოფლიო ჩემპიონ მაია ჩიბურდანიძესთან შეხვედრის უფლება მოიპოვა ბიკვინელმა დედოსტაკატა ულენა ახმელიჯანოვამ. ულენა უკვე თბილისში ჩამოვიდა და რედაქციაში ვეწვია.

● გოლიაქოთ ოცნების ახსრულებას.

— გმადლობთ, მაგრამ ტურნირის წინ არ ვფიქრობდი, რომ მე გავხდებოდი პრეტენდენტი. ამის მეტი უფლება ნანა ალექსანდრიასა და ირინა ლეკტინას ჰქონდათ.

● აბა, როდის დაიწერეთ, რომ პრეტენდენტი შეგეძლოთ გამხდარიყავით?

— მხოლოდ მეორე წრეში, ლეკტინასთან მოგების შემდეგ. მანამდე მხოლოდ მონდომებით ვთამაშობდი, მაგრამ როგორც კი გამოვეკეთი ჩემი შანსი, თამაში გამიჭირდა, ფსიქოლოგიურად ძნელი შეიქნა, იმდენად ძნელი, რომ ბოლო ტურში ყაიმზეც კი ვიყავი თანახმა ნინელ მოქალაქესთან, რაც პირველ-ოორე ადგილების გაყოფას ნიშნავდა, მაგრამ ნებისყოფა დაიძაბე, თავს ვაყოხე და გავიმარჯვე.

● ალბათ თავს ბედნიერად გრძნობთ, არა? — ადრე შეხვედრებში როგორია თქვენი ბალანსი მაიასთან?

— 1977 წელს მაიამ პრეტენდენტთა ხახეკარიფინალური მატჩი მომიგო ანგარიშით 6,5:5,5. საკვირო ჩემპიონატებსა და საერთაშორისო ტურნირებში შეხვედრილი ერთმანეთს, ოღონდ ყველა შეღეგი ან მახსოვს.

● თქვენ მაიას მოუგეთ 1975 წლის საკვირო ჩემპიონატში, მან კი 1979 წლის ჩემპიონატში აიღო რევანში.

— მართალია. ჩვენი პირველი შეხვედრაც 1973 წელს მაიას გამარჯვებით დამთავრდა მოსწავლეთა საკავშირო პირველობაზე. როგორც ხედავთ, ანგარიში აქაც მაიას სასარგებლოდაა.

● მომავალ მატჩზე რას ფიქრობთ?

— ჩემი აზრით, დღეს მაიას ვერავინ მოუგებს, მაგრამ ეს იმას ნიშნავს, რომ მთელი მონდომებით არ ვითამაშებ. ჩემპიონთან შეხვედრა ნებისმიერ მოკვდრაკეს დიდ ცოდნასა და გამოცდილებას სძენს.

● თქვენი აზრით, რამ შეუშალა ხელი ნანა ალექსანდრიას, ირინა ლეკტინასა და პია კრაშენინს თანაბარი შესაძლებლობების რეალიზაციაში?

— ნანა ალექსანდრია ადიარებული ფავორიტი იყო. მაგრამ ტურნირზე ორმა მოულოდნელმა წაგებამ გაუქნელა ბრძოლა, თუმცა რწმენა არ შერყვეია. ნანა ჯეშმარიტი მებრძოლია. მომდევნო 12 შეხვედრაში მან 9 ქულა მოაგროვა. ეს ცოტა ოროია. კვლავ რომ არ დაეკარგა ქულები, ვინ იცის... მაგალითად, ლეკტინას ეტლი და ქულა „აიუპა“. ნანას ძალიან უნდოდა ხელს ციტროტი, რომელსაც თითქმის ვერც ერთ პარტიაში ვერ გადაურჩა.

ირინა ლეკტინა აშკარად არ იყო სპორტულ ფორმაში. ეს კიდევ ეფორ თვალსაჩინო გახდა კრასნოგორსკ პირველი პარტიის წაგებიან. შეცდა დიდოსტატი იგი შინ მომზადებულ ვარიანტზე „დიპირია“ და ლამაზად, ლაზიერის შეწირვით მოეცა.

თეით კრაშენინაც ვერ „მოიწელა“ ეკ მინიატიურთან მოეულდ-

იხ. გვ. 2 გვ

ახალგაზრდა ბოლშევიკების

ლია ფერილი

თინათინ ლეკვეიშვილს

როცა ჩვენმა რედაქციამ შენზე წერილის დაწერა და გამოქვეყნება გადაწყვიტა, ეს სამი მე დაგვაფიქრა. ან რატომ არ უნდა დაეფიქრებინათ, მე ხომ ყველაზე უკეთ გიცნობ, ხშირად ერთად ვეარჯიშობდით და შენი ყოველი წარმატებაც გუშინდელივით მახსოვს. იმ წარმატებებიდან ყველაზე გამორჩეული მაინც ბარსელონის მთიან გარეუბანში მდებარე ასაცუროა ალზე — „ბერნანდო პაკორნელში“ მოპოვებული ვერცხლის მედალი. სამაშელო სპორტი ისტორიაში შენ იყავი პირველი, რომელმაც გულაღმა ცურვაში ევროპის ჩემპიონის ოქროს მედალი მოიპოვე, თანაც საბედნიეროდ ფინალი სპორტსმენის კარონს ექვსი წლის წინანდელი რეკორდი გაუჯობესეს — ევროპის რეკორდი. „კომბინირებულ ესტაფეტაში შენ ეტაპი, პირველი ეტაპი, ყველაზე სწრაფად გაცურე, თანაგუნდელები დაიწინაურეს არქივში ვნახეთ ალექსანდრე საკოვის მიერ გადადებული შენი ფოტოსურათი — თოთქოს ეილესები.

მას შემდეგ ლამის თექვსმეტი წელიწადიც გასულა. მაშინ სწორედ თექვსმეტის იყავი.

შენი ტრიუმფის წლებში დაბადებული გოგონები და ჭაბუკები გვგხვდენ, თითა ლეკვეიშვილის სპორტული ბიოგრაფია გაგვაცნეთით. აბა, ჩვენ მკითხველს ხომ არ გავაწბილებთ. ამიტომ შენს სანახვად თელაშენ გამოვემგზავრე. საავადმყოფოში მივედი, მეგობა, კიდევ იქ მუშაობდი, მითხრეს სოფელ სანიორის პოლიკლინიკაში გადაეყრდო. რომ იცოდე, რა გულდაწყვეტილები არიან შენი იქიდან წასვლით. დიდებული ადამიანი და გულსანმისერი ექიმები, პაციენტები ძალიან ემადლიერებიანო. ისიც მითხრეს, როცა თელავის რაიონს, შენი მეუღლის მშობლიურ რაიონს მიაშურე, ამ ამბავს როგორ გაუხარებია ისინი. ადვილად შეიძინე „ბიდი, თინანო, მიდი“... რა დაგეწერა ტექნიკა გვრდა. ერთ რამედ ღირდა შენი ცურვის ცქერა. ხარკოვი მაყურებელი დიდხანს, ძალიან დიდხანს გაკრაგდა ტაში. აუ, რა ზეიმი იყო მაშინ ჩვენს ბანაკში, შენი თანაგუნდელების ბანაკში. ის ზეიმიც ფიქრე აღვიტყვე. ერთ სურათზე დედაშენს გულში ჰყვახარ ჩაკრული, არადა, გახსოვს, ერთ დროს, ხშირად რომ ცივდებოდი, დედას შენი ცურვაზე გაშვება აღარ უნდოდა. უნდოდა მენახოს გამოსულიყავი. მუსიკალური შეიდწლედი მაინც დაამთავრე, მერე კი მთელი ყურადღება ცურვაზე გადაიტანე. ცურვამ გაგაკაკა. სურდა და გაცივდა ვეღას ახსოვდა. თანდათან მოღონიერდი. გამძლეობაც მოგემატა. ლვოვში, საკავშირო ჩემპიონატზე 200-მეტრიან დისტანციაზე გაიმარჯვე. ამას 1981 წელს მოსკოვში შენი ტრიუმფი მოჰყვა. მაშინ ერთბაშად ოთხი ოქროს მედალი მოიპოვე, ორი — საკავშირო ჩემპიონატზე, ორიც — ჩვენი ქვეყნის ხალხთა V სპარტაკიადის პროგრამით გამართულ შეჯიბრებებში. შენს ბოლო საკავშირო ჩემპიონატში კიდევ თითო ოქროს და ვერცხლის მედალი დაიმსახურე, თანაც 200 მეტრზე ჯერ წინააწყრა, შემდეგ კი ფინალური გაცურვაში შენივე საკავშირო რეკორდები გააუმჯობესე.

მახსოვნება შენი გამოსვლები საერმპიონისო სარბიელზე. პირველი დიდი წარმატება ბრატისლავაში ჩოპოვეს; ევროპის ოთხსაუკეთესო ბრინჯაოს ერთობლივ ტაბლში გათამაშებაში, სადაც ორი ბრინჯაოს და ერთიც ვერცხლის მედალი დაისაკუთრე. შემდეგ წელიწადს კი იყო ბარსელონა, „ბერნარდო პაკორნელის“ საცურაო აუზი და შენი ტრიუმფი, რომელსაც ხუთი თასი აღფრთოვანებულ ესპანელი ფეხზე ადგომი ქარავდა ტაში. გუშინდელივით მახსოვს შენი დაბრუნება ბარსელონიდან. თბილისის აეროპორტში შენს დასახვედრად უამრავ ხალხს მოეყარა თავი. იქ იყვნენ შენი ახლობლებიც, მეგობრებიც, ჩაცნობებიც და უცნობებიც. მიწაზე ფეხი დადგი თუ არა, ალყაში მოგექეცნენ.

რომ იცოდე, ახლა საქართველოს ნაკრებს როგორ უშრის უშენოდ, შენისთანა მოცურავეების გარეშე...

...ამ რამდენიმე დღის წინ თბილისში გეწვივე. შენს წარმატებებზე ვლაპარაკობდით. შენს ბიჭებს — ხუთი წლის დათოსა და ექვსი წლის გიორგის ჩვენთვის არ ეცალათ, უფარდულად თამაშობდნენ, უფროსი კი, თორმეტი წლის შოთა, ყურადღებით გვისმენდნენ. დრო დადრო გვეკითხებოდნენ, დედაო, მართლა ასე იყოო? ახლა, ამ დღა წერილს ინტერნეტის სტუდენტები შეადგენენ (დირექტორი გ. კიკილაშვილი, ფიზიკოსების უფროსი მასწავლებელი შ. გონენაშვილი), უნივერსიტეტის მაღლით კორპუსის გვერდის ავლით გიმნაზია სოფელ აგარაკამდე. შემდეგ კი ლესის ტბასთან შეჩერდა. მოლაშქრებმა აქ მშთ ნორმატივები ჩააბარეს და შენ იმ გადაწყვეტილებით დაბრუნდენ, რომ მსგავს მასობრივ-გამაჯანსაღებელ ლონისძიებებს მომავლშიც ხშირად მოაწყობენ.

ნ. ბაღაშვილი,
სპორტსზოგადოება „ლოკომოტივის“ თბილისის საქალაქო საბჭოს თავმჯდომარე.

თინათინ ლეკვეიშვილი შვილებთან: შოთასთან, გიორგისთან და დათოსთან ერთად.

თინანო, ჩვენო თინანო

ფად გაცურე, თანაგუნდელები დაგიწინაურეს, რა შენი ბრალია, თუ იმათ ბოლოშდე ვეღარ შეინარჩუნეს მონაპოვარი. მაგრამ არც ევროპის ჩემპიონატის ვერცხლის მედალია სახეპარო საქმე და არც ის ბრინჯაოს ჯილდო, რომელიც 200-მეტრიან დისტანციაზე მოიპოვე. ამ წარმატებებმა და შენმა მომხიბლველობამ ჩემპიონატის დღეებში ყველაზე პოპულარულ სპორტსმენად გაგეცა. გახსოვს, რას წერდნენ ესპანეთის გაზეთები? — ლეკვეიშვილი, რომელიც ძალიან ჰგავს თვალებზრიალა ესპანელ გოგონას, თუმცა თაყვანისცემელთა გარემოცვაშია, თუმცა ყურადღების ცენტრშიაო; თინას ეკითხებ მოგვბას ცდილობენ ესპანური სეირნების ვარსკვლავები და კორიდის დიდოსტატებიც — ყველაზე პოპულარული და ატრიქციული ხალხ ესპანეთის ცხენოსნებია. გახსოვს, ერთმა გაზეთმა პირდაპირ ასე დაწერა: „ქართველმა გოგონამ დაატყვევა ესპანეთის სიუკეთესო ტორეადორთა გული“. ამასთან, ყველა გაზეთი ერთხმად აღნიშნავდა შენს საოცარ რიღსა და მოკრძალებას.

ის წელიწადი მართლაც ერთერთი ყველაზე ბედნიერი იყო შენს ცხოვრებაში. იმ წელიწადს საქართველოს სამედიცინო ინსტიტუტის სტუდენტიც გახდი. მაშინ ჯერ კიდევ თოჯინები გიტაცებდა. სარედაქციო არქივში ვნახეთ ალექსანდრე საკოვის მიერ გადადებული შენი ფოტოსურათი — თოჯინას ეალერსები.

● მანსპინძლებზე, ტურნირის ორგანიზაციაზე რას ვეტყვით?

— ამ ზოგისპორა პატარა ქალაქში სულ 250 ათასი კაცი ცხოვრობს. ჩვენ ქალაქს ტატამში — მაღმოის ყველაზე ძველ და ლამაზ შენობაში ვთამაშობდით. მაყურებელიც საკმაოდ გვყავდა. ტურნირს ფართო რეკლამა ჰქონდა პია კრამნის ფირმა. რამდენჯერმე პიას მძაც — ცხობილი საერთაშორისო ოსტატიც დაგვხვდნენ. მონაწილეები „სასკალიანში“ ვცხოვრობდით. მწვრთნელი ყველა მონაწილეს გვაძლევდა: მე, — საერთაშორისო ოსტატი რიმა ბილუნოვა, რომლის დიდად მაღლიერი ვარ, აღექსანდრიას—ვიოლინისტი დიდოსტატე ვიქტორ გავრიკოვი, ლიტინსკიას — ოსტატობის კანდიდატი ვიაჩესლავ სროკოვსკი, სემიონოვას — ოსტატი ვლადიმერ ლუპოიშინი, ლევიტანას — დიდოსტატი ალარ გამსონი. კრამლენკი ესპანელი დიდოსტატი ივან ბელონი ეხმარებოდა, ბრუსკინას ოთხი მწვრთნელი ახლდა, უ მინცევას — ერთი. დასვენების დღეს მასპინძლებმა პატარა სამუზეუმო ქალაქი ლუნდი დაგვათვალიერებინეს, ერთი სიტყვით, ბრძოლისა და დასვენების შესანიშნავი პაროპები გვქონდა.

● თქვენი და მაიას მატჩი წლეულს სეკტემბერ-ოქტომბერში უნდა გაიმართოს. თუ საინტერესო არ არის, სად პპირდები თამაშს?

— ამას ერთად გადავწყვეტთ. ამჟამად მაია საფრანგეთშია, შინ მარტის მეორე ხახევარში დაბრუნდება. ჯერჯერობით თბილისი, ბიჭვინთა და ბორჯომი გვეპატიჟებიან.

● მზადებას როდის დაიწყებთ?

— ჯერ უნდა დავისვენო. ამ დღეებში ბაკურიანში მივემგზავრები. მერე ჩვენთან მიხნით რამდენიმე ტურნირში მივიღებ მონაწილეობას. შემდგომ არც ისე შორსაა.

სტუმარს ესაუბრა თენგიზ გიორგაძე.

ვეროვნული ნორმა გაფრინდაშვილის აზრით

სკკპ XXVII ყრილობის სტუმრად, მსოფლიოს ექსჩემპიონმა, ხუთგზის კანადის ჩემპიონმა, დიდოსტატმა ნონა გაფრინდაშვილმა მოსკოვში ყურნალ „64 — შახმატნოე ობოზრენიეს“ ზეპირ გამოკითხვაში მიიღო მონაწილეობა.

როგორც საქმეთხის კორესპონდენტი ატყობინება, ნონა გაფრინდაშვილმა თავის გამოსვლაში კომენტარი გაუკეთა მალმოში გამართულ პრეტენდენტთა მატჩ-ტურნირის შედეგებს.

— მალმოში ვერც ერთმა უცხოელმა მოჭადრაკემ — შვედმა პია კრამლინგმა, პოლონელმა აგნიშკა ბრუსტმანმა და ჩინელმა უ მინციანმა — სერიოზული შეტაკებაა ვერ გაუწია სპეციალისტებს, მაშინ, როცა, მაგალითად, კრამლინგი ხშირად ვეძთა ტურნირებზე და მონაწილეობს, — თქვა ნონა გაფრინდაშვილმა. — შეკითხვის დაწყებას წინ მეტოქეთა შანსებს ასეთი თანმიმდევრობით ვადასებდი: ნანა ალექსანდრია, ირინა ლევიტინა, ელენა ახმილოვსკაია, პია კრამლინგი. მაგრამ ძალთა რეალურ შეფარდებაში თავისი კორექტივი მეტოქეთა მომზადებამ და სპორტულმა ფორმამ შეიტანა. შესანიშნავად მომზადებულმა ალექსანდრიამ წარემატებლად აიღო სტარტი. ამის გამო მას ბევრად გაუსწრეს ლიტინსკიამ და ახმილოვსკიამ. ბრძოლის მსაჯულობაში ნერვული ფეტქორიც ჩაერთო: ფენომენალური სტარტის — 6 შეხვედრაში 5,5 ქულის მოგების შემდეგ ლიტინსკიამ მოიგებენო 8 შეხვედრაში მხოლოდ 2,5 ქულის აღება შეძლო. ერთადერთმა ახმილოვსკიამ ჩატარა მთელი ტურნირი თანაბრად და დაჯიბებულად. უნდა ითქვას, რომ ბოლო წერილ „ახმილოვსკიას სეზონი“ იყო. გვიდიდა და ვიტყვი, რომ მსოფლიოს ჩემპიონთან შეხვედრის უფლების მოპოვებაში მას ხელი შეუწყო სპორტსმენთა საქართველოში ვიზმისყოფამ. ჩემი აზრით, ჩიბურდანიძისთან მატჩში მისი შანსები ძალზე პრობლემატური.

ყრილობას მიუძღვნეს

ღლეზე სპორტსაზოგადოება „ლოკომოტივის“ თბილისის საქალაქო საბჭოს მეშვიდეში პრეკრი ტურისტული ლაშრობა სკკპ XXVII ყრილობას მიუძღვნეს. ტურიზმის მოყვარულთა დიდი რაზმი, რომლის უმრავლესობას ცეკავშირის კოოპერატიული ტექნიკუმის სტუდენტები შეადგენდნენ (დირექტორი გ. კიკილაშვილი, ფიზკულტურის უფროსი მასწავლებელი შ. გონენაშვილი), უნივერსიტეტის მაღლით კორპუსის გვერდის აქეთ გაემართა სოფელ აგარაკამდე. შემდეგ კი ლესის ტბასთან შეჩერდა. მოლაშქრებმა აქ მშთ ნორმატივები ჩააბარეს და შენ იმ გადაწყვეტილებით დაბრუნდენ, რომ მსგავს მასობრივ-გამაჯანსაღებელ ლონისძიებებს მომავლშიც ხშირად მოაწყობენ.

ნ. ბაღაშვილი,
სპორტსზოგადოება „ლოკომოტივის“ თბილისის საქალაქო საბჭოს თავმჯდომარე.

შემოდგომა არც ისე შორსაა

(დასასრული)

ნელი წაგება. თანაბარ მდგომარეობაში მან უხერხემლო დაუშვა და მყისვე უიმედო პოზიციაში აღმოჩნდა, ჩემი აზრით, პიაზე თანამემამულეთა გადაჭარბებულმა ქომაგობამაც იმოქმედა. ჩანს, ის არის ზედმეტ ყურადღებას ჩვეულა. კრამლინგი ძლიერი მოჭადრაკეა, მაგრამ ჩვენებს ჯერ მაინც ვერ სჯობნის.

● დანარჩენებზეც გვითხარით ორიოდე სიტყვა.

— ყველასთვის მოულოდნელი იყო პირველ წრეში მარტა ლიტინსკიას დაწინაურება. ის არაფრით გამოირჩეოდა, მაგრამ ზოგჯერ ბედი წყალობდა. მაგალითად, ალექსანდრიასთან მას თავიდან უარესი პოზიცია ჰქონდა, თავად ნანას რომ არ მიეცა მოგების შანსი. მეორე წრის პარტიებში მარტას შეცდომა უკვე არავინ აპატია. ლიდია სემიონოვას აცილდა მოშხაება. აგზეჩკა ბრუსკინას ნიჭიერი მოჭადრაკეა, მაგრამ მისთვის, როგორც უ მინციანისთვის, პოტენციალიტთა დონეზე თამაში ნაადრევი იყო. მას და ჩინელ დიდოსტატს აშკარად აცილდა გამოცდილება.

● მანსპინძლებზე, ტურნირის ორგანიზაციაზე რას ვეტყვით?

— ამ ზოგისპორა პატარა ქალაქში სულ 250 ათასი კაცი ცხოვრობს. ჩვენ ქალაქის რატუშაში — მაღმოის ყველაზე ძველ და ლამაზ შენობაში ვთამაშობდით. მაყურებელიც საკმაოდ გვყავდა. ტურნირს ფართო რეკლამა ჰქონდა პია კრამლინგის მაძც. რამდენჯერმე პიას მძაც — ცხობილი საერთაშორისო ოსტატიც დაგვხვდნენ. მონაწილეები „სასკალიანში“ ვცხოვრობდით. მწვრთნელი ყველა მონაწილეს გვაძლევდა: მე, — საერთაშორისო ოსტატი რიმა ბილუნოვა, რომლის დიდად მაღლიერი ვარ, აღექსანდრიას—ვიოლინისტი დიდოსტატე ვიქტორ გავრიკოვი, ლიტინსკიასა — ოსტატობის კანდიდატი ვიაჩესლავ სროკოვსკი, სემიონოვას — ოსტატი ვლადიმერ ლუპოიშინი, ლევიტანას — დიდოსტატი ალარ გამსონი. კრამლენკს ესპანელი დიდოსტატი ივან ბელონი ეხმარებოდა, ბრუსკინას ოთხი მწვრთნელი ახლდა, უ მინციანს — ერთი. დასვენების დღეს მასპინძლებმა პატარა სამუზეუმო ქალაქი ლუნდი დაგვათვალიერებინეს, ერთი სიტყვით, ბრძოლისა და დასვენების შესანიშნავი პაროპები გვქონდა.

● თქვენი და მაიას მატჩი წლეულს სეკტემბერ-ოქტომბერში უნდა გაიმართოს. თუ საინტერესო არ არის, სად პპირდები თამაშს?

— ამას ერთად გადავწყვეტთ. ამჟამად მაია საფრანგეთშია, შინ მარტის მეორე ხახევარში დაბრუნდება. ჯერჯერობით თბილისი, ბიჭვინთა და ბორჯომი გვეპატიჟებიან.

● მზადებას როდის დაიწყებთ?

— ჯერ უნდა დავისვენო. ამ დღეებში ბაკურიანში მივემგზავრები. მერე ჩვენთან მიხნით რამდენიმე ტურნირში მივიღებ მონაწილეობას. შემდგომ არც ისე შორსაა.

სტუმარს ესაუბრა თენგიზ გიორგაძე.

UEFA

ევროპის საკლუბო ტურნირები

გამარჯვება „ჰანაპიშტადიონზე“

თანაბარი ფლობელთა თანის გათამაშების პირველ მეოთხედფინალურ მატჩში გამარჯვების შემდეგ (ვენის „რაპიდთან“ — 4:1) კიევის დინამოელებმა, ფაქტიურად, პოპაოვის ხანგრძლივი სახელფრის დედაქალაქში ჩატარებულ ამ შეხვედრაზე ვინაობის საკლუბო ტურნირებისადმი მიძღვნილ მომხიბლავ, ტრადიციებით, ჩემპიონთა თანის გათამაშების მატჩებით დაინყებთან.

ჩემპიონთა თანის ტურნირში ყველაზე დიდ ინტერესს ოწვევდა მატჩი ბარსელონის „ნოუ კამპის“ სტადიონზე, სადაც „ბარსელონა“ პრიხოს ახლადელ მფლობელს, ტურინის „იუვენტუსს“ ხვდებოდა. მაგრამ, როგორც უცნოტი მიმოშხილველები აღნიშნავენ, 120 თასი მაყურებელი გაწმილებულად დარჩა ამ საინტერესოდ ნოდებული თამაშით. მცირე უპირატესობა მასპინძელთა მხარეს იყო, მაგრამ მათ მხოლოდ მატჩის მეწერულს წუძლეს ერთდერთი, გამამწყვეტი გოლის გატანა — 82-ე წუთზე ხულიო ალბერტომ გამოჰკვეთა მოცტანა თავის ფეხზე. მოეწვნის ოლიმპიური სტადიონზე „ბაიერნმა“ ბრძოლაში „ატლეტიკტს“ უმასპინძლა. I ტაიმში მოეწვნილთა უპირატესობა აშკარა იყო, რაც მეტად ეწყინა კარში გატანილი ორი გოლით გამოიხატა (პოისენი, ჯოლდერტი). მაგრამ შესვენების შემდეგ სტუმრებმა შეძლეს გამოსწორება და მეგობრობა და 72-ე წუთზე „ატლეტიკტის“ დანელმა მოთამაშემ ანდრესენმა შეამჩნია ანგარიშში სხვაობა. ეს გოლი შეიძლება ითქვას ყველაფერ ორიენტირებ გუნდის საბოლოო დავაზი. ტურნირის დანარჩენი ორი მატჩი ფრედ დამთავრდა. კიდევ ერთხელ გაიკვრცა სპეციალისტები ლატის „ინტერის“ ფენომენის შეფასებით.

„სტიაუას“ — 0:0. შოტლანდიის „აბერდინი“ შვეიცის „გრიტხერფოს“ შეხვედრაში ორჯერ დაწყვეტდა (მილერი, პიეტი), მაგრამ სტუმრებმა ორივეჯერ აღადგინეს წონასწორობა (პოლმგრენი, ეკსტრიომი).

ვენის „ჰანაპშტადიონზე“ კიეველთა მიერ მოპოვებული გამარჯვება ზემოთაც ვახსენეთ. საერთოდ, **თანების ფლობელთა თანის** ტურნირში ეს იყო ერთდერთი მატჩი, რომელიც დიდი ანგარიშით დამთავრდა. არადა, შესვენებამდე უპირატესობა „რაპიდის“ მხარეს იყო და მისმა თავდამსხვრეულმა რამდენიმე აშკარა საგოლე მომენტი ვერ გამოიყენეს. მეორე ტაიმში კი თავი გამოიჩინა კიეველთა თავდამსხვრეულმა ბელანოვმა. მან ზედიზედ ორი გოლი გაიტანა მასპინძელთა კარში და ფაქტიურად გადაწყვიტა კიდევ მატჩის ბედი. თამაშის დამთავრებამდე რაცა და იაკოვენკომ კიდევ ორჯერ აიღეს მეტოქის კარი, რასაც ვენელმა ვილფურტმა ერთი ბუოთით უპასუხა.

ნანეკარფინალში გასულ დიდი შანსი აქვს მადრიდის „ატლეტიკოსაც“, რომელმაც ბელგრადში სძლია „ცრვენა ზვეზდას“ — 2:0 (ორივე ბურთი და სილვას ანგარიშზეა). ლისაბონშია, რომ მსაჯმა მნდვრიდან გააძევა იუანკოველი ჯუროვსკი. ამავე ანგარიშით (2:0) დრეზდენს „დინამოს“ შინ ატყობა ორეულიანეს „ბაიერს“. მასპინძლებმა ორივე გოლი II ტაიმში გატანეს (ლამპრეხტ, პილეი). პრაღის „სპარტაკ“ ლუპოვის ერთადერთი გოლის წყალობით დაამარცხა ლისაბონის „ბენფიკა“.

უეფა-ს თასის გათამაშებაში ორი მატჩი დიდი ანგარიშით დამთავრდა. 3:0 — ასე დაამარცხა მადრიდის „რეალმა“ შვეიცარის „ნეშატელ ქსამპსი“, ხოლო მილანის „ინტერნაციონალმა“ — სფორცაკეთის „ნანტი“. მადრიდის სანტიაგო ბერნაბეუს“ სტადიონზე 110 ათასი მაყურებელი აღფრთოვანებული დარჩა „რეალის“ თამაშით. სანნჯსმა, ბუტრაგუენომ და სალინასმა სამი „მშრალი“ გოლი გაიტანეს მეტოქის კარში. „ნანტმა“ ვირაფერი მოუხერხა „ინტერის“ თანერთულობაშეკვე იერიშებს: ტარდელს, რუფინიგასა და ფრანგი ლერუს (საკუთარ კარში) გოლებმა „ნანტის“ პერსპექტივები საოცრად აქცია.

ჩემპიონთა თასი

„ბორდინი“ (შოტლანდია) — „გიოტებორგი“ (შვეიცია) 2:2
„ბარსელონა“ (ესპანეთი) — „იუვენტუსი“ (იტალია) 1:0
„ბაიერნი“ (გერმ) — „ანდერლეხტი“ (ბელგია) 2:1
„სტიაუა“ (რუმინეთი) — „კუუსიოსი“ (ფინეთი) 0:0

თასების მფლობელთა თასი

„რაპიდი“ (ავსტრია) — „დინამო“ (კიევი, სხრ კავშირი) 1:4
„დუკლა“ (ჩეხოსლოვაკია) — „ბენფიკა“ (პორტუგალია) 1:0
„ცრვენა ზვეზდა“ (იუგოსლავია) — „ატლეტიკო“ (მადრიდი, ესპანეთი) 0:2
„დინამო“ (დრეზდენი, გერ) — „ბაიერი“ (ეუროდნეპრი, გერ) 2:0

უეფა-ს თასი

„სპორტინგი“ (ლისაბონი, პორტუგალია) — „კოლონი“ (გერ) 1:1
„რეალი“ (მადრიდი, ესპანეთი) — „ნეშატელ ქსამპსი“ (შვეიცარია) 3:0
„პაოდუკი“ (იუგოსლავია) — „ვარვეგემი“ (ბელგია) 1:0
„ინტერნაციონალე“ (იტალია) — „ნანტი“ (საფრანგეთი) 3:0

ბულგარელებსაც აჯობეს

ტაშკენტი, ტელეფონით. ჰანბურგში ფეხბურთელთა ტრადიციულ საერთაშორისო ტურნირში III ტურის შეხვედრები. საქართველოს ნაკრებმა კვლავ წარმატებით ითამაშა — ანგარიშით 2:0 დაამარცხა ბულგარელი თანატოლები. გოლები გაიტანეს ინალ ჯოიავმა (მე-4 წუთზე) და გია ლოლუაშ (38-ზე). ამავე ჯგუფში უკრაინელებმა სძლიეს პოლონელებს — 1:0. ორი მატჩი ჩატარდა „ბ“ ჯგუფში; უნგრეთი — უზბეკეთი 2:2, ჩეხოსლოვაკია — სსრ კავშირი-II 0:0.

მორიგ ტურში ქართველი ჰანბურგის საბჭოთა კავშირის პირველ ნაკრებს ხვდებიან.

საკრებულ ღონისძიებათა კალენდარული გეგმა მთელი წლის პროგრამაა. იგი სპორტის ამა თუ იმ სახეობის შემდგომი განვითარების გზებს უსდა სახავდეს და ხელს უნდა უწყობდეს მაღალკვალიფიციურ სპორტსმენთა მომზადებას, შეკიბრების კალენდარი ისე უნდა იყოს შედგენილი, რომ სპორტსმენებმა სრულფასოვნად შეიდგას ხელი გადამწყვეტ, საპასუხისმგებლო შეკიბრებებში მიაღწიონ. ამ მიზანს უნდა ემსახურებოდეს ყველა ასპპარეზობა. კალენდარში „გათვალისწინებული უნდა იყოს სხვადასხვა შეკიბრებაში მონაწილეობა და სისტემატური შეხვედრები უცნობ გუხვებთან. თუ სპორტსმენი შემთხვევ ნაცნობ მეტოქეს ეკიბრება, მას შეიძლება განეკითარდეს სტერეოტიპი. ეს განაპურებით საბიუთოთა გამოუცდელი სპორტსმენისათვის, რომლებიც შემდგომ უცნობ, უფრო გამოცდილ, მეტოქეებთან ბრძოლაში ხშირად მარცხდებიან.

რა მიზეზებია ამ მხრივ ჩვენი მძლეოსნების რესპუბლიკურ კალენდარში? საქართველოს ჯაჭვები გუნდის 1986 წლის კალენდარულ გეგმაში სულ რამდენიმე ტურნირია შეტანილი, რაც ცხადია, შეაფერხებს მაღალკვალიფიციურ სპორტსმენთა მომზადებას. აჩიც წონა წლეში იყო უკეთესი მდგომარეობა. ნაწილობრივ ამის ბრალიცაა, რომ რესპუბლიკის ჯაჭვები გუნდის წევრთა შეხვედრები საკავშირო მასშტაბით საკმაოდ დიდალი გახლავთ. სპორტსმენთა უმრავლესობაც დაბალი შეხვედრების სიმცირის ბრალია. ჩვენი სპორტსმენების მთავარი საკავშირო სპორტაოდების წინ გამოკვლინება ხოლმე.

1983 წელს თბილისის VIII სპორტაოდაზე 182 მონაწილიდან ჩასთელული ნორმატივი — პირველი თანრიგი მხოლოდ 82 მძლეოსანმა შეასრულა, თითქმის ანალოგიური სურათი იყო საქართველოს VIII. სპორტაოდაზეც, სადაც 387 სპორტსმენიდან ჩასთელული ნორმატივი (I თანრიგი) ვერ შეასრულა — 232 კაცმა, მათგან 17 სპორტსმენი III თანრიგის ნორმატივსაც ვერ გაწვდა, თანრიგი 7 მძლეოსანმა აიმალა, 65 კაცმა კი მხოლოდ გაიმეორა ივი.

საბჭოთა კავშირის ხალხთა VIII სპორტაოდაზე რესპუბლიკის ნაკრების 33 წევრმა (20 ვაჟი და 13 ქალი) მძლეოსნობის 37 სახეობაში იასპარეზა (ვაჟებმა 23, ქალებმა 14 სახეობაში). 37 სახეობადან მხოლოდ 8 სახეობაში (21,6 პროცენტი) გაიუმჯობესეს პირადი შედეგები იმ შედეგებთან შედარებით, რაც თბილისის და საქართველოს სპორტაოდაზე აჩვენეს. 29 სახეობაში გაიუარესეს ისინი (78,4 პროცენტი). საერთო ჯამში ჩვენი გუნდის წარმოდგენებში 37-დან მხოლოდ 9 სახეობაში მიიღეს ჩათვლა.

რით შეიძლება აიხსნას ასეთი ჩამორჩენა? არსებული მასალის ანალიზი გვიჩვენებს, რომ რესპუბლიკის წამყვან სპორტსმენთა მწვრთნელები ვერ გეგმავენ სწორონ პროცესს ისე, რომ სპასუხისმგებლო შეკიბრების მათი შეგირდები მაღალ სპორტიულ ფორმაში შეხვდნენ. მაგალითად სპორტსმენი შედეგებს. კვლევის შედეგად ეს სპეციალისტები იმ დასკვნამდე მივიდნენ, რომ სპორტსმენთა ჯანმრთელობის შეაჩერების ძირითადი მიზეზი ფორსირებული წვრთნაა.

იმისათვის, რომ სპორტსმენმა საშეკიბრო პერიოდში მაღალ და სათანადო ფიზიკური მოუმზადებლობის გამო სწრაფადვე დაკარგეს იგი. ფორსირებული მომზადების ბრალი იყო ისიც, რომ ნაკრები გუნდის 54,5 პროცენტი შეკიბრებისა და ვარჯიშის მსეულოსაში დაშავდა.

საბჭოთა სპეციალისტები ნ. ბოტბიოკოვა, ქ. გრიგესკოვა ჯერ კიდევ 1962 წელს წერდნენ, რომ სპორტსმენთა ტრავმების უმეტეს შემთხვევაში სპორტსმენთა დაუგეგმავი მომზადება იწვევს. წლების განმავლობაში მათ პედაგოგიური, ფიზიკური და ბიგენერი წვრთნის ძირითადი პრინციპების დარღვევები თავის დაჩნევს სპორტსმენებში აჩენენ მაღალ სტაბილურ შედეგს მიაღწიოს, მოსამზადებელ პერიოდში ნუდა ჩატარონ დიდი მოსამზადებელი მუშაობა იმ ფუნდამენტის შესაქმნელად, რაც ზოგიერთი პერიოდში მომზადებული ანტისხეული წვრთნის საშუალებას მისცემს. სწორედ ამიტომ მოსამზადებელ პერიოდის ფიზიკურ ვარჯიშთა მოცულობა მნიშვნელოვნად უნდა აღემატებოდეს საშეკიბრო პერიოდისას, თანაც მრავალფეროვანი უნდა იყოს:

1982-83 წლებში ჩვენ შევისწავლეთ რესპუბლიკის 10 საკეთილო ძლეოსანთა (ცალკეულ სპორტებში) პირადი შედეგების ზრდის დინამიკა. ამ ანალიზმა ერთი მკვეთრად გამოხატული კანონზომიერება გვიჩვენა: ვვეშთა მოყვანილი ცხრილი გვიჩვენებს, თუ წლის რომელ დროს აღწევდნენ უმაღლეს სპორტულ ფორმას ჩვენი რესპუბლიკის მძლეოსნები უკანასკნელი პერიოდის მანძილზე.

ორიენტირია მთავარი შეჯიბრებები

მეთოდიკა

სპორტსმენთა რაოდენობა	იანვარი	თებერვალი	მარტი	აპრილი	მაისი	ივნისი	ივლისი	აგვისტო	სექტემბერი	ოქტომბერი	ნოემბერი	დეკემბერი
ვაჟები 296			5	13	7	38	94	32	7	14	28	54	3	1
ქალები 210			4	8	18	22	81	22	12	5	7	37	4	—
სულ 506			9	16	20	60	175	54	19	19	35	91	7	1
		280-55,8%						127-25,1%				99-19,6%		

ცხრილიდან ნათლად ჩანს, რომ საუკეთესო შედეგს საშეჯიბრებო პერიოდში ჩვენი სპორტსმენების მხოლოდ 25,1 პროცენტმა მიაღწია. ე. ი. მძლეოსანთა უმრავლესობა თავის საუკეთესო სპორტულ ფორმას მოსამზადებელ პერიოდში აღწევს, რაც ყოველად დაუშვებელია. სრულიად გაუგებელია ისიც, რომ ჩვენი გუნდის ზოგიერთი წევრი მზადების მწვერვალს იანვრისა და მარტში აღწევენ, რომ აღარაფერი ვთქვათ ნოემბერ-დეკემბერზე.

წლეულს საბჭოთა კავშირის ხალხთა IX სპორტაოდაზე უნდა გაიმართოს. რესპუბლიკის მძლეოსნები დროულად შეუდგნენ ამ შეჯიბრებისათვის მზადებას. აღსანიშნავია, რომ ჩვენმა უძლეველმა სპორტსმენმა ფიზიკური მოუმზადებლობის გამო ვერ შეძლო ბარსელონაში ჩატარებულ ევროპის ჩემპიონატზე ფორმის გამოჩენა. ამ ფაქტმა ბევრი იფიქრებინა ჩვენი სპორტსმენების მწვრთნელებზე.

შეჯიბრებებზე აჩვენეს მაღალი სპორტული შედეგები. ეს კარგია, მაგრამ საკავშირო სპორტაოდაზე ჯერ კიდევ დიდი დროა, მწვრთნელებმა და სპორტსმენებმა ყველა ღონე უნდა იხმარონ იმისათვის, რომ VIII საკავშირო სპორტაოდაზე დაშვებული შეცდომები აღარ განმეორდეს და საქართველოს მძლეოსანთა ნაკრები კარგად მომზადებული შეხვდეს წლის მთავარ შეჯიბრებას — საბჭოთა კავშირის ხალხთა IX სპორტაოდას.

ვალერი ფაშაევიძე,
საქართველოს სახელმწიფო ფიზიკური კულტურის ინსტიტუტის მძლეოსნობის კათედრის დოცენტი, სპორტის ოსტატი.

მოსწავლეთა რესპუბლიკური olimpiada

სამგოსა და თავისუფალ ჭიდაობაში

დიდი ჯიხაიშის სასოფლო-სამეურნეოტექნიკუმმა ამ დღეებში უმასპინძლა საქართველოს მოსწავლეთა პირად პირველობებს სამბოსა და თავისუფალ ჭიდაობაში. შეჯიბრებებს მოსწავლეთა XVIII საკავშირო სპარტაკიადისათვის საქართველოს მოსწავლეთა ნაკრება გუნდების კანდიდატები შეარჩია.

ჟამმისტია ტურნირში 15 ქალაქსა და რაიონის 180 სპორტსმენი ჩაება. უნდა ითქვას, რომ სპორტის ამ სახეობაში ბავშვთა შორის არასაბრძოლო მდგომარეობა გვაქვს. მოზარდები ვერ ერკვევიან სამბოს ნოუსსებში, ცუდად ცნობენ ამ სახეობის წესებს. ერთი სიტყვით, მეტ ძალისხმევა გვმართებს, რომ ღირსეულად წარვსდეთ ბავშვთა სპორტის მომავალ ფორუმზე.

ბაგაკცნობთ გამარჯვებულების წოსითი კატეგორიების მიხედვით: ჯ. ზედგენიძე (რუსთავი), კ. ჯუსდი (ფხიზეთი), მ. დილეგელია (ვარდანაანი), პ. გოძილაშვილი (თელავი), გ. დვალიძე (რუსთავი), ზ. კეცქერაშვილი (ვარდანაანი), ი. თეგზაძე (სამტრედია), ვ. ორყოდაშვილი (თელავი), მ. ჟორკოლაანი (წნსტა), ი. ფალიანი (თელავი), ფ. ყვავილაშვილი (რუსთავი), ი. თანდიგაშვილი (თბილისი), დ. ბეგნიაშვილი (ვარდანაანი), კ. ბაკურაძე (ქუთაისი), გ. ავალიანი (რუსთავი), ვ. ჭიკაძრაშვილი (თბილისი).

თავისუფალ ჭიდაობაში 20 ქალაქისა და რაიონის 260-მა მოსწავლემ ისპარეზა. აქ შეჯიბრებით უპირატესი მდგომარეობა გამოკვლინეს პერსპექტიული მოჭიდავეები. აი, ვინ დაიკავა პირველი ადგილები: რ. კაკულია, მ. მხეიძე, დ. ვაშაძე (საბავე — სამტრედია), გ. გაგლიშვილი, კ. კანანაძე (ორივე — თბილისი), ზ. მეშველიშვილი (გორი), გ. ჩხაიძე (მცხეთა), კ. ჭოტელაძე (ბოლნისი), დ. ცაგიაშვილი (გორის რაიონი), ზ. ხარაბაძე (ფხიზეთი), ბ. ბუქური (თბილისი), გ. სეფაშვილი (ყვარელი), შ. თუთბერიძე (თბილისი), გ. პატაშური (თბილისი), ნ. მანჭვალაძე (სამტრედია), რ. ტუპატაძე (ჩიათურა), ზ. მაისურაძე (თბილისი), გ. ფანიაშვილი (გორი).

ჯემალ ლორია,
საქართველოს დამსახურებული მწვრთნელი.

ქალი და მართონული რბენა

მარათონული რბენა, სპორტის ეს მეტად ძნელი სახეობა, ორიგინალური და საინტერესოა როგორც თავისი წარმოშობით, ისე განვითარების გზით... სპარტა-სპორძნეთის 490 (ჩ.წ.ა.-მდე) წლის ცნობილ მართოხის თანამებრძოლს წლის წინ მან ერთ-ერთ ფილმში მძლეოსანი ქალის როლი შესანიშნავად. ამიტომაც, რომ ამ ამპლუაში დებიუტირებულად ეგრძნო თავი, მხადხიხი ერთი წლის განმავლობაში ვარჯიშობდა მძლეოსნობაში. ფილმს დიდი წარმატება ხვდა. მერედ მეფინეგუეთისთვის კი იგი სხვა მხრივაც მნიშვნელოვანი გამოდგა: მას ძალიან შეუყვარდა სპორტის ეს სახეობა და ყოველ საშუალო დღეს 15-კილომეტრიანი გაირბენდა. მარტო ნოე-იორკში 1981 წელს გამართულ მარათონულ რბენაში მონაწილეობის სურვილი გამოთქვა 40000-მა კაცმა. მათან კონტინენტ შეჯიბრებაში მხოლოდ 17000 შეიარებით ძლიერი და კარგად მომზადებული დაშვება. შეჯიბრების შედეგები ისეთი იყო, რომ მასში თუ 1896 წლის ოლიმპიადის ჩემპიონი სპირიდონ ლუისი მიიღებდა მონაწილეობას, იგი ფინიშთან მესამეთასე მოვიდოდა, ამასთან უკან ჩამორჩებოდა ასობით ქალს.

საინტერესოა საშუალო და გრძელ მანძილზე რბენაში ქალთა შეჯიბრებების ისტორიაც. ქალს და მართოხის ერთ კონტესტში მხარება ცოტა ხნის წინათ გაიცნობა ან ირხისიულ ღიმილს გამოწვევდა. საქმეალისტებს მრავალი წლის მანძილზე მიაჩნდათ, რომ ქალებს არ შეუძლიათ გრძელ მანძილზე რბენა. პირველ ოლიმპიადაში (1896 წ.) ქალებს სპორტის არც ერთ* სახეობაში არ მიუღიათ მონაწილეობა. ისინი მხოლოდ მაყურებლის როლში გამოდიოდნენ. მომდევნო ოლიმპიადებში ქალები თამაშობდნენ გოლფს, ჩოგბურთის, ერთმანეთს ეჯიბრებოდნენ ცურვაში, შეილდოსნობაში, მაგრამ რბენა ქალს საქმედ არ ითვლებოდა.

ქალებმა მხოლოდ IX ოლიმპიურ თამაშებზე მიიღეს შეჯიბრებაში მონაწილეობის უფლება და ისიც მხოლოდ 100, 800 მ-ზე რბენაში და 4X100 მ ამაყმარებაში. 100 მ-ზე რბენამ შვიდობიანად ჩაიარა, მაგრამ 800 მეტრი ბევრმა ვერ დაძლია. 400-500 მეტრის გარბენის შემდეგ ძალაგამოცლილი სპორტსმენი ქალების დიდმა ნაწილმა რბენა შეწყვიტა. მათ კი, ვინც დისტანცია დაამთავრა, მეტად დაბალი შედეგი აჩვენეს. ეს ფაქტი სპორტის სპეციალისტების აღრეული შეხედულებაა — რბენა ქალს საქმე არ არისო — დადასტურებად მიიჩნიეს და ამის გამო ეს სახეობა ოლიმპიადების პროგრამიდან ამოიღეს. მას შემდეგ, წლების მანძილზე მსხვილ საერთაშორისო შეჯიბრებებში საშუალო და გრძელ მანძილზე რბენაში ქალები არ მონაწილეობდნენ.

მაგრამ ქალები, როგორც ტყუილას, ტყუილად არ კარგავდნენ დროს. ისინი ვარჯიშობდნენ 800, 1500 მ-ზე და უფრო გრძელ მანძილზე რბენაში. ზოგიერთმა მარათონულ დისტანციაზე გამოსვლაც გაბედა. მათ შორის პირველი იყო ფრანგი მარი-ლოურ ლეროუ, რომელმაც ეს დისტანცია 1918 წელს დაძლია, მაგრამ მაშინ, სპორტსმოენების დიდმა ნაწილმა, ამის შესახებ გაზეთში დაბეჭდილი ინფორმაცია სარწმუნოდ არ მიიჩნია და ისე მიიღო, როგორც კურიოზული შემთხვევა.

გადიოდა წლები. ქალები გულმოდგინედ ეუღუდობენენ რბენას სხვადასხვა დისტანციაზე. 1960 წლიდან 800 მ-ზე სირბილი ქალებისათვის მტკიცედ დამკვიდრდა დიდი მსჯელობის შეჯიბრებების პროგრამაში, 1972 წლიდან კი 1500 მ-იანი დისტანცია ოლიმპიური თამაშების პროგრამაში ჩართეს. ამის შემდეგ დღის წესრიგში დადგა რბენა 3, 5, 10 კმ-ზე. დიახ, ქალებს არ სურდათ მამაკაცებს რამეში ჩამორჩებოდნენ.

50-ათ წლებში გახშირდა ცნობები მარათონულ რბენაში „სუსტი სქესის“ წარმომადგენლობა მონაწილეობის შესახებ. მეტ და მეტი ქვეყნები ამაყად აცხადებდნენ, რომ მათიც ყავდათ ქალები, რომელთაც ძალა შესწევდათ 42 კმ გაერბინათ. მაგრამ ამ წლებში მარათონული დისტანცია ჯერ კიდევ „მამაკაცთა სახეობად“ ითვლებოდა, ხოლო შეჯიბრებაში ქალების მონაწილეობას შემთხვევითობად მიიჩნევდნენ.

მოეწვდებად იმისა, რომ ბოლო ხანებში მარათონულმა რბენამ მასობრივი ხასიათი მიიღო, მისი დისტანცია მაინც ისევე ძნელი დასაძლევია, როგორც ადრე იყო. ისე, როგორც ადრე, სტარტზე გამოსულის დღესაც არც ერთმა მარათონელმა არ იცის, როგორ დამთავრება მისთვის დისტანცია. ეს სპორტის ერთადერთი სახეობაა, რომელშიაც ზოგჯერ ყოველი ასიდან 60 მონაწილე ვერ აღწევს ფინიშს. ცნობილია, რომ ლონდონის ოლიმპიადაზე, 1908 წელს ღიდერი დორანდო პიერი ფინიშის მახლობლად ძალგამოცლილი დავარდა. 40 წლის შემდეგ, 1948 წელს ლონდონის ოლიმპიადის განმეორებით ჩატარებისას, თითქმის იგივე შეემთხვა ბელგიელ რიშარ რენს. მოსკოვის ოლიმპიადაზე დისტანცია ვერ დაამთავრა ცნობილმა ლასე ვირენმა. დროდადრო ასეთ რამ ცნობილ თუ ნაკლებად ცნობილ მარათონელებსაც ემარცხებათ.

დღეისათვის საუკეთესო მარათონელები დისტანციას 2 საათსა და 8-9 წუთში ამთავრებენ. რა დონეზეა ქალთა მარათონი?

1967 წლის 8 მაისს მარათონული რბენის ისტორიაში სენსაციური შემთხვევა მოხდა — ტორონტოში 13 წლის გოგონა მოუროთ უილსონი 28 მარათონულ მამაკაცს შორის ფინიშთან მეექვსე მოვიდა და ქალებისათვის საუკეთესო დრო აჩვენა — 3:15.23.

1970 წელს 16 წლის კეროლინა უოლკერი თავისი შედეგით მსოფლიოს მეუახლოვდა 3 საათს. მისი დრო იყო 3:02,53. 1972 წელს ეს შედეგი გაუმჯობესა ტალიელმა პაოლა პინიმ — 2:47.02. ამის შემდეგ რეკორდს რეკორდი მოჰყვა. გაოცებას უფრო ამ რეკორდების დაჭრადების ტემპი იწვევდა. ქალთა შედეგები უმჯობესდებოდა არა წამებით, არამედ წუთებით. ასეთ პროგრესს, რასაც მან მაკაცებმა ათეული წლები მოანდომეს, ქალებმა სულ მოკლე ხანში მიაღწიეს.

ცოტა ხნის წინათ აშშ-ში ჩატარდა შეჯიბრება ზეგრძელ მანძილზე — 100 მილზე რბენაში (160,9 კმ). პაპანაქება სიცხეში მხოლოდ ორმა მონაწილემ შეძლო ფინიშამდე მიღწევა. გიმპორვა 35 წლის ნატალი კალიმორმა. მისი დრო — 18 საათ, 9 წუთი და 16 წამი იყო.

1980 წელს ნიუ-იორკის ცნობილ მარათონში მონაწილეობა მიიღო 14000-მა მორბენალმა. მათ შორის იყო ასობით ქალი, რომლებსაც სულაც არ აშინებდათ მეტოქეთა ტიტულები. დაიწყო შეჯიბრება, მორბენლებმა გაირბინეს 10, 20, 30 კილომეტრი. ყველაფერი წესისა და რიგის მიხედვით მიდის, მაგრამ ფინიშთან გასაცარი ამბავი ხდება — მეწინავე მამაკაცთა ჯგუფში აღმოჩნდა ნორვეგიელი ქალი გრეტა ვაიცი. დიახ, გრეტა აქ ჩანეგნები შედეგით პირველ დაიქცია 1948 წლიდან ჩატარებულ ყველა ოლიმპიადაში. განსაკუთრებით საინტერესოა ის ამბავი, რომ მან 10 წუთზე მეტით გაუსწორა ისეთ სახელგანთქმულ მორბენელებს, როგორიც ოლიმპიურ თამაშებში ოთხჯერ გამარჯვებული ლასე ვირენი და ეკრარიას ჩემპიონი მარტი ვაისონი იყო.

ქალთა შორის მარათონული რბენის განვითარებაში თავისი წვლილი შეიქვთ საბჭოთა მძლეოსან ქალებსაც. მაგალითად, ელენე ცყუბლიამ უძგიერობდა გამარჯვებულ მარათონში არა მარტო საკუმარო რეკორდი დაამყარა (2 საათი, 37 წუთი და 44 წამი), არამედ უკან ჩამოტოვება 100 მამაკაცი.

1981 წელს ნიუ-იორკის მარათონში პირველი ადგილი დაიკავა ახალზელანდიელმა ალისონ როუმ. შედეგი — 2:25.29. ეს დრო ახლა მსოფლიო მიღწევა იყო. მაგრამ ქალები ამას ორიოდ დასჭირდნენ. რეკანში აიღო დაუღლელმა გრეტა ვაიცმა. ამისათვის მან აირჩია ლონდონის მარათონი, რომელიც 1983 წლის 17 აპრილს ჩატარდა და რომელშიც 18700 მორბენალთა მონაწილეობდა. ვაიცმა გაიმარჯვა ა. როუს რეკორდი (ანგენა დრო — 2:25.29).

მერე დღეს — 18 აპრილს, პლანეტის მეორე კუთხეში — ბოსტონში ამერიკელმა ქალმა ჯოან ბენუამ 42 კმ და 195 მ დაძლია, ახალი რეკორდი დაამყარა — 2:22.42 ბრეწა, რითაც თითქმის სამი წუთით გაუმჯობესა ძველი მიღწევა. ამ მიღწევის შესაფასებლად საკმარისია ითქვას, რომ ბენუა ასეთი შედეგით მე-16 ოლიმპიურ თამაშებზე პირველი იქნებოდა მამაკაცებს შორის. შარშან კი ნორვეგიელმა ინგრიდ კრისტანსენმა ლონდონის მარათონში ფინიშენალური შედეგი აჩვენა — 42 კილომეტრი და 195 მეტრი 2:21.06-ში დაფარა.

მარათონში უმაღლესი მოსულიო მიღწევის 40 წუთით გაუმჯობესებისათვის მამაკაცებს 50 წელზე მეტი დასჭირდათ, ქალებმა კი ეს ბარიერი უფრო სწრაფად, 13 წლის განმავლობაში გაიარეს და მეიდროდ მოუახლოვდნენ მამაკაცთა შედეგებს. იქნებ ისეთი დროც დადგას, როცა ქალები მარათონულ რბენაში თავიანთი შედეგით მამაკაცებს გაუტოლდებიან?

დავით ქვანია,
პედაგოგიკის მეცნიერებათა კანდიდატი.

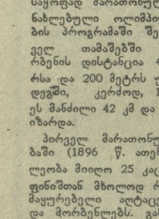

ამ სურათზე თქვენ ხედავთ ბახელვანძველი ამერიკელი მწერალის ერნსტ ჰემინგუეის შვილწყლულ მერიელ ჰემინგუეის. მერიელი მძლეოსანი არ გახლავთ, კინოხასიათია, მაგრამ რამდენიმე წლის წინ მან ერთ-ერთ ფილმში მძლეოსანი ქალის როლი შეასრულა. ამიტომაც, რომ ამ ამპლუაში დებიუტირებულად ეგრძნო თავი, მხადხიხი ერთი წლის განმავლობაში ვარჯიშობდა მძლეოსნობაში. ფილმს დიდი წარმატება ხვდა. მერედ მეფინეგუეისთვის კი იგი სხვა მხრივაც მნიშვნელოვანი გამოდგა: მას ძალიან შეუყვარდა სპორტის ეს სახეობა და ყოველ საშუალო დღეს 15-კილომეტრიანი გაირბენდა.

ინგრიდ კრისტანსენი

გრეტა ვაიცი

ქოველ შემჯიბრებაზე ვიწყებთ მზადებას

ფინეთში გამართულ პნეგმატური იარღიით მსროლელთა შეჯიბრებაზე თბილისელმა მოსწავლემ ნინო სალუქვაძემ ვერცხლის medali მოიპოვა. როგორც ცნობილია, ამ სპორტსახეობაზე მოზრდილთა და ეროსიოს პირველობები ცალ-ცალკე ჩატარდა. ნინომ პნეგმატური პისტოლეტით სროლაში მესამე ადგილი დაიკავა და მხოლოდ ერთი ქულით ჩამორჩა ჩემპიონატის ვერცხლის მფლობელს, გაჩ-ის სპორტსმენს, რომელმაც 379 ქულა მოაგროვა. გუნდურ ჩათვლაში ჩვენი ქალების გუნდმა, რომლის შემადგენლობაში სალუქვაძეც იყო, 1113 ქულა მოაგროვა და მეორე ადგილზე გავიდა. გამარჯვებულებმა — გურ-ის ვაჟკაცებმა წევრებმა 6 ქულით უკეთესი შედეგი აჩვენეს.

ინფორმაცია

კალათბურთი

გაიმართა კალათბურთში ევროპის ქვეყნების ჩემპიონთა თასის ფინალური ტურნირის ორი შეხვედრა.

ზაგრები. ადგილობრივმა „ცისკონამ“ მაღრიდის „რეალი“ ანგარიშით 88:81 (44:50) დაამარცხა. ახლა „ცისკონასა“ და კაუნასის „ჟალგირისს“ 15-15 ქულა აქვთ.

პარიზი. „ოლიმპია სმპიკმა“ (მილანი) სოფრანგეთის კლუბ „ჟიმოტს“ ასობა — 87:81 (45:46).

ციგურაობა

ინსელი. მოციგურავეთა საერთაშორისო ტურნირში, რომელიც მსოფლიო თასის გათამაშების ერთერთ ეტაპს წარმოადგენს, კარინ ანანიევიმ (გერ) 1500-მეტრიან დისტანციაზე ახალი მსოფლიო რეკორდი დაამყარა — 2.02,23.

ძალოსნობა

პოლგოგრადი. აქ გრძელდება სსრ კავშირის ჩემპიონატი და საერთაშორისო ტურნირი ძალოსნობაში „ვეგორობის თასზე“. 67,5 კგ წონით კატეგორიაში პირველი ადგილი კალინინელმა ვლადიმერ გრაჩოვმა დაიკავა. ორჯერმა მისი წეღეგი 330 კილოგრამი იყო.

მძლეოსნობა

კობე. მძლეოსნობა ზამთრის საერთაშორისო ტურნირში კანადელმა მარკ მაკკომ 50 მეტრზე თორეტიანში მსოფლიო მიღწევა გაუმჯობესა. დისტანცია მან 6,25 წამში გაირბინა.

ლელოს“ მორიგი ნომერი, ბამოვს საშობაოს, 11 მარტს.

რედაქტორის მოადგილე თ. გაჩეჩილაძე.

საქართველოს ცხენოსნობის ფედერაცია და ცხენის მოყვარეთა რესპუბლიკური საზოგადოება აცნობს, რომ გარდაიცვალა სპორტის ვეტერანი, საქართველოში ცხენოსნების ეროვნული საბრებების აღორძინება-განვითარების ერთ-ერთი ენთუზიასტი **ქრისტეფორე ივანეს ძე მჭედლიშვილი**

და სამძიმარს უცხადებენ განსვენებულის ოჯახს.

ჩვენი მისამართი:
წერილებისთვის — 380096
თბილისი, ლენინის ქ., 14
დეპეშებისთვის—თბილისი, „ლელო“

რედაქციის ტელეფონები:
სამდივნო — 93-97-52
ინფორმაციის განყოფილება — 93-97-53
წერილების განყოფილება — 93-97-55
„მართვა“ — 93-97-27, „მერანი“ — 93-97-26

ჩვენი ინდექსი:
66435

საქართველოს კპ ცკ-ის გამომცემლობის შრომის წითელი დროშის ორდენოსანი სტამბა. 380096, თბილისი, ლენინის ქ., 14. ობეკვლება ოფსეტური წესით საგაზეთო კორპუსში: ხოშარაულის, 29.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 უე 00369